

Inregistrat la Trib. Cluj S. III. sub Nr. 847—1938.

UJ CIMBORA

IRODALMI LAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Alapította: TELEKYNÉ FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA. Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Teleky József.

Tavaszi.

VIII. ÉVFOLYAM
8. SZ.

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

1940. ÁPRILIS
15.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 18-87

Névnepokról.

Áprilisban előforduló névnapok: Április 1. Hugó. 2. Aron. 3. Buda. 4. Csaba. 5. Vince. 7. Álmos. 8. Livia. 9. Konrád, Edömér. 10. Zsolt. 11. Ubul. 12. Gyula. 13. Ida. 14. Tibor. 15. Emese. 16. Aron. 17. Rudolf. 18. Ilma. 19. Emma. 20. Tivadar, Győző. 21. Zsombor. 24. György. 25. Márk. 26. Ervin. 27. Gyöngyvér. 28. Valéria. 29. Róza. 30. Katalin.

Olvasd el, hogyan kell helyesen írunk!

A multkori lecke néhány szavát ismétljük el, hogy jobban maradjon meg emlékeztünkben. Tehát a hallani ígét minden változatában két l-lel írjuk. Hallok, hallasz, hall, halld, vagy halljad, halljuk, hallatlan, hallatára. A fül hall. De a vízben úszó „hal”, az már csak egy l-lel írandó. „Meghal” szót szintén egy l-lel írjuk. A meghal szóból képezük a következő szavakat: halandó, halhatatlan, halott, halál — egy l-lel. Most figyeljete ezekre a mondatokra: Meghallottam, hogy a hal a piacon olesó. Megvette az olesó halat, de a hal romlott volt, s a vevő a romlott halról meghalt. Hallatlan eset. Bizony az ember nem halhatatlan, egy romlott halról könnyen meghalhat. Szívverése alig hallható a haldoklónak.

Halesont, hallhólyag, halleves, halpiae, halpézn, halpikkely, halszájka, haltenyésztés, halzsír, ezeket az összetett szavakat egy szóba kell írunk. Miért! Mert két külön szóból egy egészen új és más jelentésű szót alkottunk. Hogy jobban megértsétek a dolgot, példának felhozom a „halesont” szót. Hal alatt vízi állatot értünk, csont alatt emberesontot, szilvamagesontot stb., de a két szóból keletkezett „halesont” sem nem vízi állat, sem nem szilvamagesont, hanem egy egész új fogalom. Vagyis megismételjük: Ha egészen új jelentésű szót alkotunk két különböző szóból, akkor a két szót egybeírjuk. Háztető, hamutartó, hamuzsír stb. A H kezdőbetűs szavaknál példaképpen még felsoroljuk a hang szóval párosított szóösszetételeket. Természetes, hogy ezek is a fenti szabály értelmében összeírandók és pedig: hangadás, hangárnyalat, hangesere, hangeső, hangemelés, hangerosítás, hangfenék (hegedűnél), hangfogó, hangfok, hanghordozás, hanghullám, hangírás, hangjegy, hangképzés, hanglejtés, hanglépcső, hanglétra, hangmérés, hangművész, hangnem, hangrés, hangsor, hangsúly, hangszalag, hangszekrény, hangszer, hangszerel, hangszín, hangtan, hangtölesér, hangugratás, hangutánzás, hangváltozás, hangverseny, hangvezető, hangvilla, hangzavar.

(Folytatjuk.)

Adakozások a Marcella néni síremléke javára.

A Marcella néni síremléke javára indított gyűjtés szépen indult meg. Ismerősei, barátai, munkatársai, kis olvasói már az első napokban tekintélyes összeget adakoztak össze, de még mindig nagyon sok hiányzik ahhoz, hogy elkészülhessen a Marcella néni emlékéhez méltó emlékmű!

Ujabbán a következő összegek folytak be az alap javára: B. Csűrös Emilia és Rozsos Etel munkatársaink egy évi honoráriumukat ajánlották fel, L. Ady Mariska munkatársunk 100 lejt, Kormos Jenő főmunkatársunk 200 lejt adott. A kis cimborák közül Gáll Barna és Zsuzsó Rimetea (Torockószentgyörgy) 200 lejt, Bindasz Mihály és Lajos Cluj (Kolozsvár) 200 lejt, Abrudáni Livia Sighet (Máramarossziget) 20 lejt küldött.

Miután nemesszívü adakozóinknak köszönetet mondunk, felhívjuk munkatársaink, olvasóink és barátaink figyelmét, hogy tehetségük szerint járuljanak hozzá a síremlék felállításához.

Kertészkedjünk kis cimborák!

Arvácska latinul: *viola tricolor*. Ez is azok közé a virágok közé tartozik, amelyek tavasszal korán nyílnak. A legkedvesebb tavaszi virágok egyike. Illatos, tarka színű, bársonyos tapintású. Hálás a gondozásért. Városi gyermekek eserepekbe és ládába is ültethetik. Ősszel vetendő, s így tavasszal már korán lehet ültetni, mint palántát. Sőt már ősszel elszokták ültetni a kikelt palántákat, hogy tavasszal korán virágozzék. Egész nyáron késő őszig nyílik, ha jó a helye. A nagyon napos helyet nem szereti. Élő növényke.

Isten veled!

F. L. Marcella emlékének:

Irta: Földes Zoltán

A jó anyácska messze ment
Örök tavaszba távozott...
Isten Veled, te, hű anya...
Könnyes szavakkal, gyászosan
Az emlékednek áldozom
Isten veled, Isten veled!

Uram, picinyke lény vagyok;
Veled vitázni nem merek, —
Egy ifjú élet kezdetén
Toppant be hozzá a halál.
Legyen... Bár lelkünk megremeg...
Kedves Marcella, Ég veled!

Am élnek itt a szép mesék...
A szív, mely gyermekszívhez ért,
Kis „cimbora” közt él tovább, —
Az összekulcsolt csöpp kezek
Imádkoznak szép lelkedért...
Szentelt imájuk lesz Veled! —

Ferenczy László Marcella mint lapszerkesztő, pedagógus és ember.

Irta: Nagy Mihály, ny. ref. lelkész,
mint munkatársa.

Szépen indult, dús lombozatú, felfelé ívelő életpálya szakadt ketté f. év márc. 6-án, a hajnali órákban.

Megrendítő, akárcsak azok a versenyt űző katasztrófák szárazon és vizen, melyekről akarva-nemakarva, nap-napután megdöbbenve értesülünk. Sőt még azoknál is megrendítőbb, mert egy országrész s ennek sok városa, falvai, iskolái, félreeső tanyái előtt közismert, nagyrabecsült, szeretett, jótékony és áldott munkájú fiatal emberi élet fonalát szakította ketté a Sors kérlelhetetlen keze. De nem csoda!...

Az apostolok sorsa mindig mostoha és válságos. Ő pedig apostol volt. Nemesak szűkebb körben, Románia magyarlakta területein, hanem mindenütt, hova egy jól szerkesztett újság eljuthat... Az Ő kedves kis „Lap”-ja pedig palotákban, polgári házak mestergerendás szobáiban, kunyhókban egyformán várva-várt vendég volt...

Valami különös varázs ömlött el szelid, jóságos lényén. Valami bűvös vonzerő. Szemeinek bársonyos tekintete; hátsó gondolat nélküli őszinteség, közvetlenség, mindenkit megkapó szeretet, nyájasság vonzották Hozzá a nagyokat és kicsinyeket, szülőket és munkatársakat, élőlázaiban és írásaiban egyaránt. A gyermekek olvasó tábora pedig a rajongásig szerette és csüggött Rajta!...

Csak jelszó kellett és a gyermekcsereg tüzön-vizen keresztül ment érette. Ha kiadta a

jelszót hogy: kis cimborák ne hagyjátok a Lapot! a gyermekek versenyezve toboroztak új előfizetőket. Rajta kívül ők szereztek legtöbb előfizetőt az Uj Cimbora-nak. Ha meg azt a jelszót adta ki, hogy: rajzoljatok és küldjétek be, mert ekkor s ekkor az „Uj Cimbora” rajzkiállítás rendez, tömegesen érkeztek be a szerkesztőségbe az ügyesebbnél-ügyesebb rajzok egészen a VIII-ik gimnáziumi osztályig, Románia falvaiból, városai-ból, iskoláiból, gimnáziumaiból. Még Észak-Amerikából és Japánból is. Aztán lázas türelmetlenséggel várták a gyerekek a rajzkiállítás idejét és annak eredményét.

Minden kicsiséggel megtudta nyerni a gyermekek vonzalmát; egy-egy kis kartonlapra festett aranyszíveeskével is, melyet azok olyan büszkén hordozták, akárcsak a francia „úri-ember” gomblyukában a becsületrend szalagjelvényét. De ilyen kis jelvény-nyel bennünket, öreg munkatársakat is, kedélyes közvetlenséggel „kitüntettet”, arra kér-ven engedélyt, hogy saját kezűleg tűzhesse gomblyukunkba...

...A „Kertészkedjünk kis cimborák” rovatban nemesak figyelmeztette a kis cimborákat a szorgalmas és háládatos kertészeti munkára, hanem megismertette velök a magvakat a virágok formáját, színét, természetét, illatát és vetési, ültetési idejét. Majd a magvak szedésére, szárítására, tisztítására adott jótanácsokat...

„Hogy írjuk?“ rovata felülmulthatatlan pedagógiai tanításokat tartalmazott a magyar szavak helyesírásáról és kiejtéséről, összehasonlítva eltérő értelmű hasonló szavakkal.

Mesemondásban a nagy és utánozhatatlan mesemondó „Elek-apó“ méltó utóda volt. Az utolsó évtizedben a romániai magyar meseírók között, senki sem tudott elébe vágni mesélő képességével sem írásban, sem szóval.

Tréfás, képes közleményeivel könnyecsordultig kacagtatta meg a gyermekereget...

Rávezette a kis olvasók táborát kartonlaphól való játék-butorok készítésére és az egyszerűbb népviseleti varrás megismerésére, elsajátítására is...

Hatásának egyik nagy titka volt a gyermekek sorában, hogy őket önérzetre ébresztette és serkentette azzal is, hogy a lapot a gyermekek címére küldette szét. Még az olyan kis ötesztendősnak is, aki még olvasni sem tudott, hanem az Ő gyakori mondása szerint „a kis veréb“ olvasta fel a lapot és írta a „bemutakozó“ levelet. El lehet képzelni, postaérkezéskor milyen örömmel és szeretettel ölelték a gyermekek magukhoz kedves lapjukat, az Uj Cimborát!...

Gyakran megtörtént, hogy az Uj Cimborára egynémely számának majdnem a fele az Ő tolla alól került ki, Valóságos mozaik volt a lap. Csak úgy hemzsegett benne szemből-szebb verse, meséje, elbeszélése, színdarabja, tanulmánya a kis cimboráknak adott jótanácsa. Népművelő, elemi iskolai tanítóknak széleskörű szellem-erkölcsi tanításával valóságos jobb keze, előfutárja. Messiása volt.

Külföldön is elismerték, hogy az Ő „Uj Cimborája“ egyik legjobban szerkesztett hasonló irányú gyermeknevelő képes-lap volt.

Sokszor összehasonlítottuk budapesti és más hasonló irányú gyermekpedagógiai lapokkal, de azok tartalomra, illusztrációra, a szerkesztői benső melegség kiadására nézve, messze mögötte maradtak az Ő lapjának. Ábrándos gyermekoperett színdarabjai eseményszámba mentek. A kis cimborák városunkban és nagyobb magyarlakta helységeiben „telt ház“ mellett, nagy sikerrel adták elő. Vagyont ugyan nem gyűjtött ezekből. A fősúlyt az erkölcsi sikerre és szép díszletekre fektette...

Az eszperántó nyelv ismerete által összeköttetést tartott fenn az Eszperántó Világszövetség tagjaival, különösen holland, finn, észt, lengyel, bolgár, japán hasonlirányú lapokkal. Némely színdarabja, pl. a „Zizi“ eszperántó nyelven is megjelent éppen abból a célból, hogy azt az illető idegen ország nyelvére lefordítsák és a nép nyelvén előadhassák.

...A lapszerkesztés körül nem ritkán felmerült bonyodalmak érzékenyen bántották önzetlen, nemes szívét, de akkor sem láttuk elesüggedtnék. Kedélyét megőrizte a jobb jövőbe vetett hittel és dolgozott állhatatosan és fáradhatatlanul tovább. A jó Istenben, nemes törekvéseiben és a kis cimborák törhetetlen ragaszkodásában bizakodott.

Mintha látnók gyönyörködő szemmel ma is a szerkesztőségtől sokszáz kilométeres távolságban, városon és falun, iskolákban, vagy egyik-másik kis cimborára házában két-három gyerek összehúzó fejecskéjét s a tanakodást: vajjon megérkezik-e a mai postával az Uj Cimborára? Vagy ha megérkezett, amint azt lázas sietséggel átlapozzák, megnézni előbb a közlemények címeit, majd Marcella néni „Szerkesztői üzeneteit“, mely minden írásának „Koronáját“ képezte, amelyben finom érzékkel tudta visszaadni a cimborák bemutatkozó levelének tartalmát. Olyan kitűnően tudta néhány dicsérő, vagy figyelmeztető szóval értékelni azokat... Ezekben az üzenetekben pedagógiai nagymesteri mivolta a leghatásosabban nyilvánult meg.

Olyan kiterjedt és szerető növendéktáborra volt, amilyennel egyetlen tanító sem dicsékedhetett...

A kiváló szerkesztő és író, a családi életben Ferenczy Margit, egy év óta neje volt Teleki József rajztanár, szobrász és festőművésznek. Alig egy évig tartó boldog házasságukat széjjeltépte a hirtelen és tragikusan jött halál, csak a kedves és fájó emlékezetet hagyva maga után.

Ilyen Istenáldotta ember korai elvesztése miatt méltán hullhat annak a sokezer kis cimborának könnyzápora, kik oly áhitattal várták kéthetenként az Uj Cimborát és az abban rejtőzött üdítő harmatot!

Az ilyen ember nem halhat meg! Ő is csak elköltözött. Lelki szemeikkel látni fogjátok kis cimborák, amint az örökkévalóság országából örködik felettetek. Ti bizonyára hálával és szeretettel gondoltok még ősüzlő fejjel, ötven-hatvan év múlva is, Réá!...

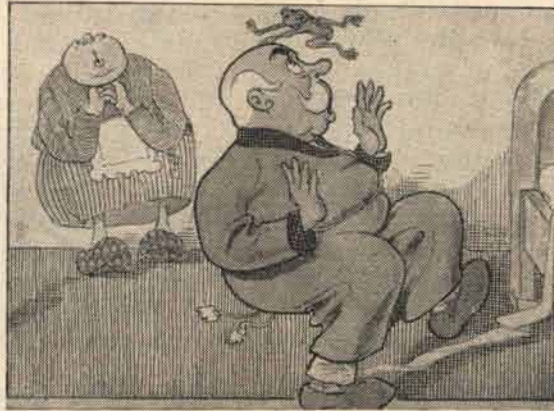
Ilyen pedagógus Neve érdeme szerint és méltán lesz Aranybetűkkel kitörülhetetlenül beírva, nem!... *bevésve* a Magyar Irodalomtörténet könyvének egyik legszebb lapjára...

Kutykuruty Tóni izgalmas mérkőzése Etyepety Kajetán úrral.

A képeket rajzolta s a szöveget írta hozzá Papp Jankó bácsi.

25. kép.

Am de most elsápad és elhül a vére,
A béka felugrik a kopasz fejére.

Ott táncol, ott mulat, Kati mindezt látja,
Amulattól száját jó nagyra kitátja.

Bimbi és Botond kalandjai.

(Folytatásos gyermekregény.)

Írta: Vadnay Dezső.

A disznótóros hurka.

Bimbi és Botond már tükön ültek az iskolapadban. Nyugtalanul fészkelődtek s alig várták, hogy megszólaljon az iskola csengője, pedig még alig kezdődött el az óra. Míg a többi gyermekek nagy lármával s szaladgálással töltötték el a tízpercet, az alatt ők a tágas udvar egyik szögletében bújtak össze, ahol magasanszárnyaló gondolataikat szokták kicserélni egymással.

Bimbi előbb óvatosan körültekintett s csak akkor szólalt meg, miután meggyőződött róla, hogy szavai nem jutnak avatatlan fülekbe:

— Hallgass ide, Bocikám! Nagyszerű ötletem van!

Botond még a száját is nyitva felejtette:

— Beszélj! Hallgatlak!

— Hát... hogy is kezdjem? Holnap disznóölés lesz nálunk, tehát egy kis betegséget fogok színlelni, hogy otthon maradhassak.

— Nagyszerű! — lelkengett Botond.

Bimbi folytatta:

— Nem akarlak téged is rábeszélni, de ha kedved volna hozzá, tarts velem.

— Szívesen, — válaszolta Botond, — de mit szólna hozzá édesapám?

— Azt, amit az enyém. Egyszerűen azt mondod, hogy fáj a fejed. Én is ugyanezt

teszem. Később persze, majd „jobban“ leszel és átjössz hozzánk egy kis friss disznótóros hurkára.

Botond majd kiugrott a bőréből.

— Nagyszerű ötlet! — szolt, a Bimbi hátába sújtva öklével. — A holnapi tantárgyak úgylis olyan unalmasak. Számtan, földrajz, szépírás...

A csengő újra berregni kezdett s ők komoly kézzszorítással erősítvén meg a megálapodásukat, siettek elfoglalni helyüket.

A tanító úr felszólította őket a többi tantárgyakból is, de egyikből sem volt valami nagy szerencséjük. Hogy mi okozhatta ezt, nem tudom, de alighanem köze volt hozzá a disznótóros hurkának is, melynek párolgó illatát már érezni vélték, pedig a disznó még ott rőfögött vígan a Bimbiék óljában.

Végre ütött a szabadulás órája. A két jómadár megkönnyebbülten lélezett fel. Egész úton összebujva haladtak hazafelé s csak akkor váltak el, mikor Bimbiék elé értek. Botond kezét nyujtva, e szavakkal búcsúzott:

— Viszontlátásra holnap a disznótóron!

Bimbi benyitott az ajtón, de a holnapi betegségre való előkészületképpen borzasztó fanyar képet vágott s fájdalmasan tapo-

gatta a homlokát, miközben olyat szisszent, hogy a köszönését is alig lehetett hallani.

— Fáj a fejed? — kérdezte aggodalmasan az édesanyja.

— Igen, kicsit... — hagyta rá a fiú s egy észrevehetetlen kis ravasz mosoly vonult át az arcán. Ez kezdetnek mindenesetre jó volt.

Reggel, persze, nem felejtett el arról panaszkodni, hogy a fejfájása erősödött. Szívesen menne ugyan iskolába is, de talán mégis jobb volna itthon maradnia, mert az óra alatt úgy sem tud betegen figyelni.

Ez a kis füllentés telitalálat volt az édesanya szívében s Bimbi a szokásos idő után is az ágyban maradt.

Jóval később megjelent Botond is. Homlokán fehér vizes törülközőkendő volt körülesavarva, mint valami török turbán.

— Hát neked mi bajod? — kérdezte a Bimbi mamája. — Ki ütött fejbe?

— Senki, — felelte Botond fülig pirulva — csak a fejem fáj.

— Neked is? — csodálkozott a néni. — Az én Bimbikémnek is ugyanaz a baja.

A két fiú pillantása ekkor már megtalálta egymást s nagy titokzatosan vigyorogtak össze.

Bimbi gyorsan felöltözködött s Botondal kiment az udvarra, mint mondá — „kicsit szellőztetni a fejüket.“

— Leszúrtátok már a disznót? — kérdezte Botond.

— Még nem, — felelte Bimbi, — még nem jött el a hentes, pedig már rég itt kellett volna lennie. Addig gyere, nézzük meg őket.

Az ólban két hatalmas állat feküdt, kényelmesen nyújtózkodva el a pocsolyában. A két fiút hangos rőfögéssel fogadták.

— Ezen szoktam én lovagolni, — szólta Bimbi az egyikre mutatva — mikor nem látja senki. Látod, most is azt rőfögik, hogy üljek fel rájuk. Akarsz lovagolni?

— Akarok.

— Ülünk fel, édesapámék most úgy sem látják. El vannak foglalva az előkészületekkel.

Botondnak sem kellett több. Felpattant az egyik disznó hátára, Bimbi azonosképp a másíkra. Úgy látszik azonban, hogy a két hurkának termett állat mindenre el volt készülve, (még a halálra is) de azt, hogy a vastag zsírszalonnájukon kívül még gyerekeket is cipeljenek, kissé soknak találták. Egy szemvillanás alatt felugrottak, kirugták az ól ajtaját s keresztül gázolva a szép őszirozsás virágoskerten, a nyitott kapun kirohantak az utcára. Mire a két fiú feltápáskodott a sárból, melybe útközben pottyantak, már túl voltak árkon-bokron, útjukat csak a lábnyomok jelezték.

A két fiúnak sem kellett több. Utána vetették magukat a megvadult állatoknak, de már csak a harmadik utcában érték utól őket. Azok persze nem voltak bolondok visszafordulni, de még megállani sem.

— Ne te, ne! Kuss! — csalogatták a fiúk, de a két állat ügyet sem vetett rá, bele-túrtak a földbe. Az egyik utcában egy rendszerető kutya is utánuk szegődött, nagyokat vakkantott rájuk, miközben bele-belekapott a farkukba.

Otthon nagy volt a zürzavar. A hentes már megérkezett s felgyürt ingujjal, élesre fent késsel indult az ólnak, de az kitárt ajtajával üresen tátongott a meglepett hentesre. A következő pillanatban már ott volt az egész háznépe. El nem tudták képzelni, hogy mi történhetett, de mivel a két gyereknek is nyoma veszett, kiszaladtak az utcára keresni őket.

Ahányan voltak, annyi felé szaladtak, de ez a legszorgosabb kutatás is hiábavalónak bizonyult.

Dél is elmúlt, mire rájuk találtak. A két gyerek is iszonyú siralmas állapotban volt a fáradtságtól. Homlokuk verejtékezett a hiábavaló futkosástól, alig tudtak lélekzethez jutni.

Ebben a pillanatban ért oda a tanító úr is. Ő ugyanis az iskolából tartott hazafelé s majdnem a lakása előtt találta az állatok köré csoportosult tömeget. El nem tudta képzelni, hogy mi lehet ott. Fürkészve jártatta végig szemeit a tömegen, nagy volt azonban meglepetése, mikor a két iskolakerülőt megpillantotta.

— Hát ti mit csináltok itt? — kérdezte összeráncolt homlokkal. — Miért nem voltatok az iskolában?

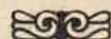
Lángba borult a két fiú arca s torkukon akadt a szó.

A tanító úr elővette szemüvegét s kis noteszt kotorászott elő a zsebéből.

— Hol voltatok? — tette fel újra a kérdést s szigorúan nézett végig a két gyereken. Azaz csak nézett volna, mert azok akkorra már árkon-bokron túl voltak.

Végzetüket még sem kerülték el az imposztorok, mert másnap reggel a tanító úr szíves volt kipróbálni rajtuk az új nádpálea állhatatos szilárdságát, mely hosszú időre terjedő nyomot hagyott a két fiú vastagabb izomzattal borított végtagjain s bár ezek a nyomok nagyon hasonlítottak a hurkának nevezett töltelékhez, azért még sem lehetett összetéveszteni egészen a disznótoros hurkával...

(Folytatjuk.)

Kutykuruty Tóni izgalmas mérközése Etyepety Kajetán úrral.

26. kép.

*Könyörög a bácsi; veszek kövér libát,
De intézze el itt ezt a csúf galibát.*

*Vegye le fejemről, vagy üsse ott agyon,
Megveszem a libát, hálás leszek nagyon.*

Nagymama meséje.

Leszállt a téli alkonyat. A kötőtűről leesett szemet, szemüveg nélkül már nem látta felvenni Nagymama. Odaszólt az unokáknak, kik mindig körüllette somfordáltak:

— Gyerekek! ki hozza ide leghamarább a guzsalyomat?

Nagymamának a nap minden szakára meg van a maga külön foglalatossága.

Egyszerre halon szaladtak a kedves szerzőmért, mely nem volt afféle közönséges guzsaly! Meg volt festve bordó színűre és politurozva.

Még Nagyapó készítette ezt saját kezeivel, annó 1875-ben.

Reá is van írva a talpára, csak fel kell fordítani és kisilibizálhatja, aki tud olvasni.

Még vers is van rajta, azt is Nagyapó fabrikálta:

*„Amíg orsód pergeted
Foglalkoztasd szellemed!
Mesélj a jó gyermekeknek,
Akik téged úgy szeretnek!”*

Akkor a saját gyermekeinek mesélt Nagymama, most az unokák zengik körüllette:

— Nagymama mesélj! Mesélj Nagymama!

— Nem tudok már semmi újat gyermekek. Elmondtam már a „nagykendős rókát“, a „hengő Marcit“, a „gyorslábú strucmadarat“, a „kényes veresbegy históriáját“, hát mégsem elég?

Meghallgatjuk mi szívesen a régieket is, csak mondjad Nagymamát.

Nagymama megfogta kedves öreg kezeivel a piros pántlikát és újra kötötte a guzsajt, melyhez lágyan simult a szépen ecselet kender, olyan

volt, mint a selyem: fehér és fényes! Ebből szőttet szép kelengyékbe való abroszokat a nagyobb leány unokáknak.

Pereg az orsó, pereg! Eresztgeti Nagymama a szép ezüst szálakat, de egyszerre csak siccel elszakadt a szál. gurul az orsó a földön. Egyszerre hat gyermek ugrik utána, de a nagy sietségben egymásra esnek és úgy hengerednek, mint egy eleven gombolyag. Van nagy sikongás, nevetés, még pityergés is, akinek egy kiesit jobban megszorítják a lábát, karját, vagy meghúzzák a haját. Laci azonban lerázza magáról a hozzátapadókat, már kezébe szorongatja az elszökött orsót és nagy diadallal viszi Nagymamához, ki egy cuppanós csókkal váltja ki a szerencsés kópétól. Ennek már ez a rendje.

— Most már üljtek körbe gyermekek, hadd kezdjem a mesét.

De a gyerekek addig nem ültek le, míg mindenik csókot nem kapott Nagymamától. Hiszen ők is ugrottak az orsóért.

— Volt egyszer, hol nem volt, így kezdte Nagymama a mesét — volt egyszer egy szép fehér galamb, mindennap eljött a baromfi udvarba és felszedegelte a maradék szemeket. Senki sem bántotta, szívesen elnézték neki ezt a kis rekvirálást. Sőt gyönyörködtek benne a gyermekek, amint szép piros csőrével szedegette a szemeket és közben aggódva figyelt jobbra-balra: nincs-e valami veszedelem? Mert a Kormos cica feltűnően szeretett ott ólálkodni, mikor a kis Hófehérke szemecskélt.

A gyerekek nevezték el a kis galambot Hófehérkének. Sokat gondolkoztak azon, hogy lehetne megfogni és megszelidíteni a kedves kis jószágot.

Egyszer aztán kisütötték, hogy kalitkát fognak kitenni, abba kendermagot, nátha az becsábítja a kis torkost.

Lesbe álltak a nagy eperfa mögé. Csend borult az egész udvarra; a baromfiak elhúzódtak az ólak mögötti árnyas bokrok közé. Csálán kutya úgy aludt, hogy még a fülét sem mozdította meg, ha reá szállott egy pár falánk légy.

A gyerekek még a lélegzést is visszafojtották, úgy figyelték a galambot.

Hófehérke mind közelebb és közelebb sétált a kalitkához, már úgy látszott, mindjárt beugrik az illatos kendermagra, akkor egyszerre megrebbent és újra visszatért.

A gyerekek a nagy figyelésben észre sem vették, hogy Kormos cica hasra feküve, félig lehunytt szemmel sunyi módra figyeli a kis galamb minden mozdulatát.

Majd, amidőn Hófehérke egy merész elhatározással belépett a kalitka ajtaján. Kormos — egy vérengző tigris ugrásával utána vetette magát s mire a rémülettől megdermedt gyermekek mozdulni tudtak volna, már szájába fogta a szép hófehér szárnyakat.

Pali is hősi elhatározással vetette reá magát Kormosra és elvette tőle a megriadt madarat, mely alétlan lógatta gyönyörű fejét.

Szájából egy vércsepp hullott a Pali kezére s a gyerekek kórusban sírtak.

— Vége Hófehérkének! Vége a szép fehér galambocskának!

— Hamar vigyük a kúthoz, szólta Rózsika és már vitte is.

Megpreckelte friss vízzel, mire a kis madár felnyitotta szelid szemeit.

— Köszönöm, szólta emberi hangon, ezt majd meghálálom. Én vagyok a galambkirályné.

Azzal kitérve szárnyait, elrepült a bámuló gyermekek szemei elől.

— Kész a vacsora! — szóllott be az ajtón Édesanya, szeretettel nézve végig a kedves csoporton, mely a tűzvilágnál áhítattal hallgatta Nagymama meséjét.

Nagymama felállott és átadta guzsaját Evikének, hogy tegye a rendes helyére.

Megígérte a gyerekeknek, hogy a legközelebbi alkalommal folytatni fogja Hófehérke meséjét.

Az unokák szépen megköszönték és jókedvvel ültek asztalhoz, vígan fogyasztva kedvenc ételüket, a rántottás galuskát.

Eltelt egy hét és Nagymama nem folytathatta a megkezdett mesét, mert a disznóöléskor meghült és berekedt.

Az egész háznépe nagy szeretettel ápolta, gyógyította, mikor aztán jobban lett, nem is kérte magát, hanem így szólta az unokákhoz:

— Jertek, folytassuk a kis galamb meséjét. És kezdte eképpen:

— Történt egyszer, hogy a gyermekek édesanyja nagy beteg lett. Édesapja elborult arccal, aggódva lépett ki mindig a betegszobából s a doktor bácsival suttogó szavakat váltottak.

A gyerekeket csak egyenként engedték be anyukához, ki lázas arccal, fénylő szemekkel feküdt a hófehér párnákon. Olyan volt, mint egy óra esett rózsza.

Néha forró kezével megsímogatta valamelyik kis lány elszabadult fürtjeit, de már a másik percben lázas szavakat beszélt, gyermekkorában tanult kis verseket mondott, mintha iskolában lenne, s a gyermekek kisírt szemekkel bújtak össze a nagy eperfa alatt.

Évike hallotta, mikor a doktor bácsi azt mondta apának:

— Légy erős barátom! A gyermekekért légy erős. Különbben még valami csoda segíthet.

Alkonyatkor kinyitották a betegszoba ablakát, hogy egy kis friss levegőt szívjon a nagy beteg. Szegény, szomorú gyermekek most nem mertek labdázni, hanem az ablaknál leskedődtek, hogy csak egy pillanatra bár, láthassák Anyukájukat.

Fogadalmat tettek, hogy mindig jók és szófogadók lesznek, nem fogják semmivel megbosszantani, csak a jó Isten gyógyítsa meg az ő Drágájukat.

Amint így összekulcsolt kézzel álltak, feléneve a magas égre a jó Isten hajléka felé, egyszerre csak szárnyasuhogást hallanak és látják, hogy szép körrepüléssel ereszkedik lefelé Hófehérke.

Ő volt. Azonnal megismerték. Nem volt más galambnak olyan bóbíta a fején, mely koronához hasonlított.

A gyermekek egy pillanatra mindenről megfeledkezve, örömmel üdvözölték a szép jövevényt.

— Eljöttél Hófehérke? — Kiáltott Évike, kitérve felé karjait.

Hófehérke reá szállt, most nem félt, hogy megfogják és akkor vették észre, hogy a nyakára arany zsinorral, kis rózsaszínű üvegecske van kötve.

— Mit hozol az üvegecskében Hófehérke?

— Orvosságot hozok Édesanyátoknak gyermekek. Megígértem, hogy meghálálom, amiért megmentettétek életemet, mikor Kormos cica megfogott.

Ti is tanuljátok meg, hogy az ígéretet minden körülmények közt, meg kell tartani.

— Én a csőrömmel vágtam lyukat egy kősziklába, mert csak onnan lehetett kisajtolni ezt az életnedvet, mely meggyógyítja jó Anyákat.

Jertek töltsük be a beteg szájába, hogy ne szenvedjen többet.

Pár perc és a gyerekek a kis galambbal ott állottak az ágy körül.

Kutykuruty Tóni izgalmas mérkőzése Etyepety Kajetán úrral.

27. kép.

*Megy Kati, jön is már, pózba vágja magát,
Mivan a kezében? a szemetes lapát!*

*Puff! egy erős ütést mér rá a békára,
De bizony ebből is bácsinak van kára.*

Hófehérke betöltötte az orvosságot. A gyerekek letérdeltek és imádkoztak. A kis galamb kitérte felettük szárnyait, mely mind nagyobb lett és kiterjedt mind az öt lehajtott gyermekfej fölé.

Anyuka felnyitotta szemeit, mely tiszta volt és láztalan. Felmagasztosult örömmel csillogott benne.

Ölélésre tárta elsoványodott karjait és odaárta az egész családot, az éppen belépő Édesapával együtt.

A galamb, mielőtt megköszönhették volna jóságát, nesztelenül kirepült az ablakon és eltűnt az esthomályban.

Csak egy papírszelet maradt elhullatva a szobában, rajta e felírás:

— „Minden jóság elnyeri a maga jutalmát.”

— Óh milyen szép mese volt ez Nagymama! Milyen szép mese volt! — kiáltották a gyerekek, összevissza csókolva Nagymama piros arcát.

Gál Lajosné.

Ki a komám Komáromban?

Irta: Dr. Balogné Dávid Gabriella.

János bácsi nézte, nézte nagy lelki nyugalommal, közben pedig hümmögött. Az egyik észre is vette.

— Na öregem, nem volna kedve egy kis játékra? — szólt oda János bácsinak.

— Ha maguk közé fogadnak az urak, megpróbálhatom! — felelte az öreg és közelebb húzta a székét.

— A játék abból áll, — mondja az úr, aki oda hívta, — hogy az asztalra mindenki kitesz 100 koronát. Aztán sorra mindenki feltesz egy találós kérdést. A gondolkozásra hagyunk három percet, ha a kérdésre nem tud válaszolni az, akit kérdeztünk, akkor a pénzt elvesztette. Ha azonban felelni tud rá, megnyeri a bankot.

— Állom, — mondja János bácsi.

— Hát akkor mennyit tegyünk? — kérdezi az egyik úr.

— Száz koronát, — feleli az öreg, — anyiról volt szó. Mindjárt bontogatta is a zacsót kifelé.

A két úrnak felesillant a szeme, mintha csak azt mondták volna egymásnak: — Na, ezt nem engedjük!

— Hát akkor kérdezzen az úr elsőnek, — nagylelkűsködik az öreg. Az meg kapván az elsőbbségen, mindjárt kezdte is:

— Na öregem, mondja meg, ha tudja, hogy milyen mély a tenger?

János bácsi a füle tövét vakargatta, mint aki igen erősen gondolkodik, aztán mikor már két perc eltelt, megszólal:

— Hát instállok, egy hajítás.

— Miért? — kérdezi a másik kettő.

— Azért, mert ha egy követ a tengerbe hajítok, az meg sem áll, míg a fenekére nem jut.

— Ezt megnyerte öregem, — mondotta a második úr, — most aztán én kérdezek, hanem először duplázok meg a bankot!

— Rendben van, — készségeskedtt János bácsi, és a pénzes zacsó ismét előkerült.

— Na hát, — kezdte az úri ember — mondja meg, ha tudja, mennyire van ide a mennyország?

— Nehéz, nehéz, — szolt János bácsi s úgy tett, mintha erősen törné a fejét. A két úr meg csak az óráját nézte... már csak egy perc... már csak egy fél... s össze mosolyogtak. De János bácsi hirtelen megszólal:

— A mennyország ide éppen egy stáció, mert a lélek egyenesen oda jut fel, sehol sinesen állomás közben.

A két úrnak egy kicsit megnyult a képe, de most már abba nem hagyhatták. Igen sokat elnyert tőlük az öreg. Most meg úgyszólamint rajta a sor, hátha ők meg olyan okosok lesznek, hogy vissza tudják nyerni a pénzüket.

— Na bácsikám, kérdezzon hát, — szolt az egyik, — de előbb még megduplázzuk a tétet!

Szép halom pénz hevert már az asztal közepén, még János bácsi szeme is jólesően simogatta. Mivel a kérdést is három perc

alatt kellett feltenni, a két úr izgatottan leste, mikor szólal hát meg az öreg. János bácsi nem sietett, hagyta izgulni az urakat. Végre az utolsó pillanatban nagy tempósan felteszi a kérdést:

— Na hát ha az urak mindent olyan jól tudnak, mondják meg nekem, hogy ki a legkedvesebb komám Komáromban?

A két úr összenézett, de még három percig sem kellett nekik gondolkodni, hogy kitálalják; ezt ők a világ végéig sem mondják meg. Szedték is a sátorfájukat és úgy elfotródtak, mintha soha ott nem lettek volna. János bácsi mosolyogva seperte a zacskójába a pénzesomót s arra gondolt, hogy mégis csak vesz az asszonynak egy szép rojtos selyemkendőt:

— „Legalább nem fog otthon zsörtölődni, hogy még az eszébe sem jutott ebben a nagy városban.“

— Vége! —

A szerencsés halász.

Az „Új Cimborának“ írta: Móráné Ősz Rózsa.

A palota udvarában nagy a sírás, lárma.
Elveszett az öreg király aranykoronája...
Keresik a palotában, keresik a réten,
De nem lelik, nem találják semmiféle képen.

Halászegény a hálóját leveti az árba...
Szomorúan sóhajtozik, mert a király lánya
Nem jöhetett le ma este, hűvös folyópartra.
Nem engedte a sok dáma, s a nevelő dajka.

Egyszer amint így halászgat látja, hogy az
árba'
Ott úszik az öreg király aranykoronája.
Ki halássza, el is rejti kunyhó rejtekébe.
Nem adja ki, csak ha a lányt adják majd
cserébe.

Hirdetik már országszerte, a kürtös kiáltja,
Hogy elveszett a királynak drága koronája.
Aki pedig megtalálta vigye fel eléje,
A királylány fehér keze lesz jutalma, s bére.

Halászegény, szegény legény felöltözik
szépen,
Benn is áll már a királyi udvar közepében.
Előveszi a koronát, s örömmel kiáltja:
„Meg van, meg van Őfelsége kincses koronája.“

A palota udvarában hej! nagy vígság járja...
Most esküszik a királynak gyönyörű leánya.
Szegény legény, halászegény így lett király
végre,
S napjait ott élheti le a királyi fénybe.

Terjesszük a lapot ismerőseink körében!

Még látlak.

Ferenczy L. Marcella emlékének.

Irta: L. Ady Mariska.

Még látlak... Bár kezéd már a Lethe
tulsó partjáról integet felénk.
Látlak úgy, ahogy közöttünk éltél:
Jóságot, hitet plántálva belénk.

A Gyermekek! Ő volt szíved szerelme.
Nekik szentelted ifjúságodat.
A más gyermeke. Ó, milyen hősi,
milyen krisztusi volt ez áldozat.

„Engedjétek hozzám...” — szóltál Te is,
miként a Mester s kitártad karod.
Ezernyi kis fej simult szívedre
szeretettel, vigaszt találva ott.

Hozzád vitték el apró gondjukat
s örömuiket is megoszták Veled.
Annyi munkád közt minden szavukra
Volt egy-egy kedves, víg üzeneted.

Mi lesz most velük: kis árváiddal
drága Marcellánkkal? És mi lesz velünk?!
Korai sírod hideg halmára
mély fájdalommal tapad a szemünk.

De hisszük, hogy csak tested nyugszik ott.
Nemes, szép Lelked közöttünk marad.
S Új Cimbórád a szebb jövő felé
szellem-kezédbbe fogóztatva halad!

A sündisznó és a róka.

Irta: Petre Ispirescu.

Fordította: Nagy Kálmán.

Egy szegény nyúl, amelyet halálrasedeztetett a vadász, de a serétek nem oltották ki azonnal az életét, még vánszorgott amíg tudott és elbújt egy bokorba. Gondolta, ott megmenekül, de már ütött a végórája s meghalt.

A tüskés disznó, már amilyennek az Isten teremtette, ráakadt erre a döglött nyúlra. A sündisznó kicsi volt, a nyúl nagy, lássuk be tehát, hogy nem tudta sehohol kikezdeni. Körülszimatolta minden oldalról, de akárhol akart beleharapni, csak kicsúszott a szájából. Nyalogatta a száját szegény sündisznó, tűnődött szomorúan s majd odavolt a búbánattól, hogy egyet falhasson.

Kevéssel is megelégedett volna, de valaki más kellett volna megkezdje. Mit csináljon? Gondolkozik, töri a fejét és elindul az úton, hátha talál valakit, akivel a szerencsését megoszthatná?

Ahogy megy, mendegél, találkozik a rókával. Azt mondja a tüskés disznó:

— Jó, hogy talállak róka koma; valami jó falatra akadtam s szeretném megosztani egy jámbor kereszténnyel. Nekem igazán olyan kevés elég lenne, csak volna valaki, aki szétarabolná...

— Jó lehet a szíved sündisznókám. De mit szaporítjuk a szót? Úgy tetszik, valami jó falatról beszéltél! Jól tetted, hogy reám gondoltál. Menjünk minél gyorsabban s majd elosztom én igazságosan.

Sejtette a sündisznó, hogy olyan éhség mellett, mint amilyen a rókán látszott, nehéz lesz az osztozkodás, de a rókának sikerült őt meggyőznie. Elindultak. Elöl a sündisznó, utána a róka. Mikor a tett helyére értek, a sündisznó megmutatta a zsákmányt s kérte a rókát, hogy ossza fel megegyezésük szerint.

De a róka, ahogy meglátta a nyulat, csak nekironított, mint egy kicéhezett s habzsolta rágatlanul.

Teljesen megfejtkezett az osztozkodásról. Szegény sündisznó csak sündörgött a róka körül, hogy egyet ő is falhasson, de a róka mindenütt háttat mutatott neki.

— Hát így egyezkedtünk mi róka koma? Ez a te igazságod?

De a rókának nem volt ideje a beszédre. Falt, habzsol, mintha az élete függne rajta. Mikor készen volt, megnyalta a száját s a sündisznóhoz fordult:

— Mit is mondtál csak komám, mert nem hallottam jól?

— Ilyen igazságot teszel te?

Én a hasnak az igazságát osztottam. Úgy van az rendjén.

— Hát az égi igazság mit mond?

— Én nem ismerek más igazságot, mint a gyomor igazságát.

— Én még más igazságot is ismerek és ha elakarod hitetni velem, hogy úgy tettél, amint megfogadtad, gyere, tedd rá a kezéd az igaz-

ságra és esküdj meg. Különben nem hiszek neked.

A róka nem ismert ugyan más igazságot, de akarván, hogy higgyen neki, elindult a sündisznóval esküt tenni. Fogalma sem volt, mit akar a sündisznó, de tudva, hogy milyen kicsi és erőtelen, minden elővigyázat nélkül követte.

Megérkeztek. A sündisznó rámutatott egy fa tövére s így szólt:

— Ennek a fának a gyökerénél lakik a Szent Igazság. Tedd oda a lábát s esküdj meg az épségedre, hogy minden amit tettél, igazságos volt.

Kacagott a róka a sündisznó butaságán. Hiszen tudta ő, hogy az igazság a nagyokkal és erősekkel van, azért hogy megmutassa, gyanutlanul tette oda a lábát.

Nem hitt ő egyébben, mint a falánkság igazságában. A sündisznó még ő maga is ráugrott a róka lábára s azt mondta:

— Nyomjad erősen és esküdj.

Alig jutott szóhoz a róka, cakk, valami

megfogta a lábát. Mi lehetett? Bizony egy csapda. A sündisznó megleste hajnalban, amint egy vadász odahelyezte, azért vitte oda a rókát.

Hej ugrált őkelme a fájdalomtól s kérlete a sündisznót, hogy mentse meg az igazság ökléből, de a sündisznó is úgy tett, mint annakelőtte a koma: tette magát süketnek. Mindössze annyit mondott:

— Így kívánta az igazság.

Elővette a róka minden ravaszságát, kérlete a sünt, hogy bocsássa szabadon. Megértette most már, hogy mi a szent igazság, de késő volt.

— Most már, — szólt a sündisznó — jó lesz, ha szánod-bánod bűneidet, melyeket életben elköveztél és hagyj fel a ravaszkodással, mert itt jön a lelkész, hogy meggyón-tasson...

Valószínűleg meglátta a vadászt, aki a csapdáját jött megvizsgálni s ezért ő is odébb állott.

Sántanyúlacska.

— A kicsinyeknek. —

Írta: Zombory Sándor.

A nyul-család vígan lakmározott egy hatalmas fej káposztán. Már mind megették, de mégsem volt elég, mert valamennyien nagyon kifáradak és megéheztek, míg a káposztát a nyullakáshoz szállították. Pedig nyulpapa és nyulmama alig ettek valamit és a legkisebb sánta nyulacska is éhen maradt, mert a nagyobbak elnyomták. Ő szegény mindenben, mindig így jár. Vagy elnyomják, vagy már jó előre kisemmizik. Nem tűrik meg maguk között. Hiába van öt testvére, ő olyan, mint az árva, akinek nincsen senkije. Az apja is, meg az anyja is keveset törődik vele, mert nagy a család és sok a gond. A baj, ő reá kevés jut a szülők szeretetéből... A testvérei viszont azért nem szerették, mert sánta volt. Pedig azt is nekik köszönhetné, az ő gonoszságuknak.

Mielőtt elmondanám, hogyan sántult meg a kis nyulacska, be kell mutassam az ő testvéreit név szerint. Mindegyiknek volt neve, amit különös ismertető jeléről kapott. Nagyság szerint így következtek: Sárgafarkú, Csíkosfülű, Ferdeszemű, Félbajuszú és Hosszúugró. A legkisebb volt Sántanyulacska.

Egyszer nagyobb testvérei egy bekerített káposztás kertbe tévedtek. Hát, amint ott terepszemlét tartottak, Sárgafarkú (azért

írom nagy betűvel a nevüket, mert most ők is személyek) egy csapdát fedezett fel. Mindjárt hozzá fogtak nagy szakértelemmel megvizsgálni, mi az?... Addig törték rajta a fejüket, míg végre, a legravaszabb Ferdeszemű kitalálta.

— Igaz, ez nem mireánk vár, — mondta büszkén, mivel ő volt a feltaláló — hanem más valakire. Hogy kire, azt csak később tudom megállapítani, ha jobban szemügyre veszem...

— Jó lenne mindjárt kipróbálni, — vette fel az eszmét Csíkosfülű, aki mindég a lekíváncsibb, de a legfélénkebb is volt.

— Várjatok nyugodtan, — intette le őket Sárgafarkú a mindig nyugodt, óvatos testvér. — Előbb tudjuk meg milyen veszélyes jár. Nehogy valamelyikünknek baja essék.

— Meg van! — kiáltott fel Ferdeszemű, aki, míg testvérei vitatkoztak, mindjobban vizsgálgatta a kelepcét. — Ez egy varjúfogó. Ide nézzetek! — s kezdte nekik mutogatni. — Ez a vaskar acél rugóval van kifizítve, amely, ha a középen levő síma lapra valami rálép, hogy a csalóka falatot levegye, abban a pillanatban összecsapódik és meg van fogva! Nem bír többé kiszabadulni, mert a kelepcé oda van erősítve a földhöz.

A nyultestvérek szörnyen elcsudálkoztak Ferdeszemű lángeszén, hogy ezt a titokzatos valamit így megfejtette, amin ők hiába törtek volna a fejüket.

— Hát bizony akkor ezt nagyon veszélyes játék kipróbálni, — mondta komoly aggodalommal Sárgafarkú.

— Hej pedig, de remek mulatság lenne, ha a tört összezsáttanthatnánk és távolról néznénk, mint szalad nagy örömmel a gazdája, mert a nagy zajt biztosan meghallaná. És hogy elszomorodna, mikor látná, hogy nincs benne semmi! — mondta Hosszúugró, aki nagyon ritkán szokott megszólalni.

— Hát ez tényleg remek lenne, — nevetett Sárgafarkú. De melyiketek vállalkozik rá, hogy kipróbálja?

Erre mindegyik bölcsen elhallgatott. Végre megszólalt Félbajszú:

— Talán Calát kellene beugratni! — (Cala nyul-nyelven annyit jelent: legkisebbik. Ez volt Sántanyulacska régebbi neve).

— Tényleg az jó lenne! — hagyta helyben gyorsan Ferdeszemű.

— No, Hosszúugró, akkor azonnal szaladj Caláért és mondd meg neki, menten itt legyen!

Hosszúugró minden további szó nélkül, neve szerint nekiiramodott, hogy Calát előkerítse.

A többi nyúl addig azon gondolkozott, hogy is csinálják a dolgot, hogy jól is sikerüljön és baj se legyen belőle. De nem azért volt Ferdeszemű minden gonoszságban az első, hogy erre is ki ne találjon valamit. De azt már csak Calának mondta meg, aki nem sokára megérkezett.

A kis Cala jól megnézte mivel van dolga, mert tudta, hogy testvérei mindig gonoszságon törik a fejüket. Aggódva nézte, milyen veszélyes a törrel való játék. Mivel testvérei nagyon rajta voltak, hogy csak próbálja ki, ne féljen semmitől, nem lehet semmi baja, ott vannak ők is és segítenek neki mindenben...

— Bánja a szösz! — mondta elszántan, hogy testvéreinek kedvét ne szegje és örömet is szerezzen nekik. Bele ment a veszélyes játékba, de majdnem rá is fizetett. Úgy képzelte el a játékot, hogy messziről, hosszukat ugorva neki szalad, azzal a kiszámítás-sal, hogy a törre is éppen csakhogy ráugrik s mielőtt az összeesapódnék ő már tovább pattan róla. De nem úgy történt ám, amint azt Cala a Ferdeszeművel elgondolta. Hanem, amint a törhöz hozzá ért, abban a pillanatban már föl is csapódott és elkapta Cala bal hátsó lábát. El is törte. A nagy fájdalomtól menten elszédült. A gonosz test-

vérek ijedtükben elfutottak s otthon azt hazudták szüleiknek, hogy Calát egy vadász lelőtte...

Cala magához tért s kétségbeesetten azon gondolkozott, hogyan tudna most ő megszabadulni?... Nehéz. Nagyon nehéz. Hiszen egyedül van!... Erre a szomorú megállapításra mégjobban kétségbeesett. De hosszú töprengés után mégis akadt egy mentő ötlete. Ennek köszönhetett mindent, mert, amint kigondolta, már jött is a tör gazdája. Nehéz lépteinek koppanásáról hallotta miyen gyorsan közeledik...

(Folytatjuk.)

Induló.

*Szálljon az ének,
a vidám dal,
mienk a jövő,
a diadal.
Mindig az égre,
feltekintünk
s szívünkben mindig
derűt hintünk.
Megfeszül a vállunk,
egymás mellett állunk,
meg sohsem hátrálunk.*

*Félre a búval,
megöl a gond,
szívünkbe a nap
sugarat ont:
vidáman megyünk
a mezőre,
nem nézünk hátra,
csak előre.
Mefeszül a vállunk,
egymás mellett állunk,
meg sohsem hátrálunk.*

*Add ide, testvér,
add a kezed,
meglátod, útunk
hova vezet:
öröm, boldogság
lesz a részünk,
mert mi mindig az
égre nézünk.
Mefeszül a vállunk,
egymás mellett állunk,
meg sohsem hátrálunk.*

Szepesi Nits István.

Ahogy kis cimboráink irnak...

Bemutakozó.

Kedves Szerkesztő néni.

El sem tudom mondani, hogy milyen boldog vagyok, hogy Marcella nénit személyesen is ismerhetem. Az illendőség azonban úgy kívánja, hogy a többi kis Cimborák is megismerjenek ezért bemutatkozom. Nevem:

Daray Gáborka, csak öt éves vagyok, egyedüli gyermeke szüleimnek. Irni még nem tudok, azért ezt a levelet a kis szürke veréb írja helyettem, de tudom, hogy Marcella néni így is sok szeretettel fogad.

Kezeit csókolja: *Daray Gáborka.*

MARCELLA NÉNI EMLÉKÉRE.

*Kedves kis újságom
Szomorú hírt hoztál,
Piciny szivecskénkbe
Nagy bánatot loptál.*

*Szívünk nagyot dobbant,
A tragikus hírre,
Nincs Marcella néni
A halál elvitte.*

*Nem tudjuk felfogni,
Nem tudjuk érteni,
Miért kellett neki?
Ily hamar meghalni.*

*Aki szerzett nekünk
Annyi boldog órát,
El némult örökre
Le zárták már sírját.*

*De ha el is némult,
De ha nincs is többé,
Lelkünkben élni fog
Emléke örökké.*

*Marcella néninek
Mosolygós arképe,
Mint örök-mécses ég,
A mi kis szívünkben.*

Demény Ida.

*Kedves Marcella Néni,
Kedves Cimborák.*

En nagyon büszke vagyok arra, hogy a nyári körút alkalmával Marcella Néni hozzánk is ellátogatott. Akkor megigérttem Neki, hogy majd előttetek is bemutatkozom fény-

képen. Hát most itt vagyok.. Nevem: Pop Cicio Magdus, mikor ez a felvétel készült rólam, csak öt éves voltam, Bukarestben esinálták. De mi Brassóban lakunk, most első elemista vagyok, a szász iskolába járok. Nem tudok magyarul írni, németül is, csak most tanulok, azért megkértem azt a kis szürke verebet, aki elszokott látogatni hozzánk, hogy írja meg helyettem ezt a levelet.

Szeretettel csókolom Marcella néni kezét,
A kis Cimborákat üdvözlöm:
Brassó 1940. január havában.

Pop Cicio Magdus.

NAGYANYÁM.

*A zsebe tele volt mindig minden jóval.
Az ajka becézett ezer édes szóval.
Reszkető kezével lágyan simogatott,
Míg legszebb meséje álomba ringatott.*

*Mint egy falat kenyér, szíve százszor áldott,
Boldogan osztotta a gazdag jószágot,
Mindig adott, adott... s arról nem is tudott.
Hogy a kevésből is milyen soknak jutott.*

*Ráncos volt az arca, ráncos a ruhája,
A legszebbnek látta kicsi unokája.
Összemosolyogtak a nagy korhatárról,
Együtt álmodtak egy tündérszép világról.*

Kirjárné Kovács Emma.

Szerkesztői üzenetek.

Felhívás munkatársainkhoz.

Felhívjuk munkatársaink figyelmét, hogy mindennemű kézírataikat ezután főmunkatársunk, *Teleky Dezső* címére: *Colfești, u. p. Aiud, Jud: Alba* küldjék, mert ő olvassa át a kéziratokat és intézkedik lapunk szellemi irányításáról.

Munkatársainknak felelünk ebben a rovatban. A beérkezett írásmunkákra levélben nem válaszolunk. Kéziratokat nem adunk vissza.

Elfújtak egy fényes gyertyát. Marcella halálára írt versét, melyben néhány jobb gondolat is megcsillant, nem közölhetjük le. A világmindenség Urát nem szabad, nem is lehet könnyes szemmel érzékeltetni. Kivált ebben az esetben nincs értelme Isten fájo könnyének, mikor azt a „fénylő” lelket hívja magához, akinek sorsa „így van elrendelve.” Különben az emlékkvers két sora egy közismertebb, saját szerzeményű népdalának kezdő soraival azonos, ami sokat levon a búcsúztató vers értékéből. Az Új Cimborá reánk hagyott „levelesládáját” még nem vizsgálhattuk át, ezért két versének, továbbá az angol fordításnak sorsáról csak később fogjuk értesíteni. Kisérelje meg gyermekverseket írni, ha beválnak, szívesen leközöljük.

Rácz Sándor V. osztályú tanuló rajzai mindenestre ügyes kézre vallanak. A három galamb rajza másolás. Peti legény a páva farkán ülve, eredeti elgondolásnak látszik. Megfigyelése még egészen gyermeces. Viszont díszítő rajzaiban az arányos vonalak érdekes beosztása izlésről tanuskodik. Leventének a megfigyelése Rácz Sándorénál sokkal jobb. Kérem buzdítani Sanyit, Duduskát, és Leventét, hogy rajzolásuk szorgalmasan, a sikerültebb képeket gyűjtsék össze, ha aztán rajzkiállítást rendezünk, szerepelhetnek mind a hárman. Megjegyzem, hogy „tehetség”-ről ilyen korban levő gyermekeknél még nem beszélhetünk, legfeljebb rajzra való rátermettségüket állapíthatjuk meg. Rajzkészségüket örömmel elismerjük. A képek megrajzoltatása és leközlése nagy költséggel terhelné meg lapunkat, ez iránti kérését nem teljesíthetjük. T. tanár úr most katonai állomás helyén tartozkodik. Verseiből a közölni valók jönnek.

Isten veled. Drága gyöngyök. Az elsőt csak megkésve hozhatjuk, ezért azonban nem minket terhel a felelősség. A „Drágagyöngyök” elvesztették már alkalmosságukat. Általában arra kérjük munkatársainkat, hogy az aktuális elbeszéléseket a határidő előtt három-négy héttel szíveskedjenek szerkesztőségünkhöz juttatni, mert a később érkezett, kivált hosszabb terjedelmű írásokat leközölni a legjobb akarat mellett sem tudjuk. A „Drága gyöngyök”-et jövő húsvétra tettük el. Egyébiránt köszönjük szíves munkásságát. Gyermekeink megérdemlik, hogy dolgozzunk értük. Bárcsak erdélyi irodalmi vezéreink is belátnák azt, hogy a gyermekirodalom támogatása és művelése

minden időben fontos küldetés és valósággal kulturmunka. Jócai Mór, Mikszáth Kálmán, Herczeg Ferenc, Gárdonyi Géza, Rákosi Viktor, Bársony István, Móra Ferenc, Krúdy Gyula stb. készséges örömmel írtak a gyermekeknek is.

Tizenkét kis ecset. Lélekkel megírt történet. A többi is sorra kerül. Mindig örvendünk, ha a sok jelentkező között egy-egy valódi tehetséggel találkozunk.

Huedin. A korcsmárosné szerepe természetes ugyan, de alakját a neve kielezi. Más névvel megfelelőbb volna. Maga a darab jó és előadásra alkalmas. Két folytatásban hozhatjuk — névváltoztatással. Megzenésítésre nem vállalkozhatunk.

Márton Erzsébet és Farkas Zsuzsika. Rejtvényeket megkaptuk. Nagyon jól tesztetek, hogy igyekeztek fejtörőket szerkeszteni, megis dicsérlek érte mindkettőtöket. Azonban a rejtvény mellé be kell küldeni a megfejtést is. A szerkesztő bácsinak nagyon sok dolga van és nincs ideje, hogy a megfejtésekkel is bibelődjék. Ha meg levelet írtak — ez minden kis cimborának szól — irjátok oda a keltezést is, meg a pontos címeteket. Ez a dolog rendje.

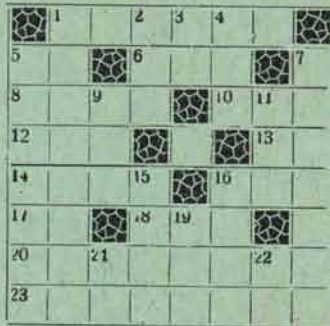
Richter Juliska, III. el. o. t., I. G. Duca. Nagyon jól esik, hogy a (Dugó Dani) nyereménykönyv elküldésével örömet szereztünk neked. Szeresd is a jó könyveket, olvasd szorgalmasan az Új Cimborát, mert ez a legjobb pajtásod, akitől csak jót tanulhatsz, megtanít kertészkedni, dolgozni, megtanít sok szép versre, s ami a legfontosabb, arra nevel, hogy szeressétek drága jó szüleiteket és ragaszkodjatok ahhoz a földhöz, melyen születtek és szeressétek anyanyelveteiket, melyen anyyi szép mesét, verset és tanulságos történetet írnak a szerkesztő néni és bácsi. Ezután is légy buzgó olvasója az Új Cimborának. A Magyarországra szóló előfizetés 300 lej. Megfejtésed sikerült, a könyvsorsoláson a te neved is szerepelni fog. — *Kallós József VI. el. o. t. és Rácz Sándor V. el. o. t. Fejérd.* Örülök, hogy olyan szépen írtok. Meg is dicsérlek érte, de a szerkesztő bácsi arra is kíváncsi, hogy mivel szerettek otthon foglalkozni, szerettek-e tanulni, segíteni anyukának a hazai munkában és mindenre kíváncsi, ami veletek történik. Legközelebbi leveletekben várom a hosszú beszámolót. Mindnyájatokat szeretettel várunk a szerkesztőségbe. Igaz, hogy szegény Marcella néni csak a szelleme van ott, de vár benneteket, hogy lássa hűségese maradtatok-e az Új Cimborához, amit ő anyyi szeretettel szerkesztett. — *Kovács Adám V. el. o. t. Fejérd.* A szürke veréb elárulta Jóska bácsinak, hogy nagyon sokat szeretsz rajzolni, de inkább másolni más fiúk után. Ha meg akarsz tanulni jól rajzolni, először képzelet után próbáld meg, majd természet után, s hidd meg, így fogsz legjobban haladni a rajzolás művészetében. Ezek a rajzok is elég jók, de én nem másolást várok tőletek, hanem sokkal többet. Nemi baj, ha mindjárt nem is sikerül olyan jól, másodszor már jobban fog menni. Munkára fel! Várom az új rajzokat. — (Folytatjuk)

FEJTŐRŐ.

Vezeti: Jóska bácsi.

1. Keresztrejtvény.

Beküldte: Daday Ádám, VII. el. ot. Semesnye.

Vízszintes sorok: 1. Fiú név. 5. Béla más-salhangzói. 6. Az ellenség táborában leselkedik. 8. Itt árulják az óeska holmit (egy betű a végén pótolandó). 10. H. L. A. 12. Gazda mássalhangzói. 13. Állati lakóhely. 14. Fiú név becézve. 16. Fohász másképpen. 17. Hamis másképpen. 18. Egy betű pótlásával vágó-szerszám. 20. Híres hódító francia császár. 23. Lengyel kikötő volt. E miatt indult meg a háború.

Függőleges sorok: 11. Elfut másképpen. 2. Földműves eszköze. 3. Méla eleje. 4. Méh betűi keverve. 7. Tó neve. (utolsó előtti betű hiányzik). 9. Z. D. N. 11. Lim... ikerszava. 15. Becézett női név. 16. I. O. E. I. 19. Visszafelé: cella mássalhangzói. 21. Visszafelé: szülők egyike (utolsó betű pótolandó) 22. Visszafelé: örül a futballista, ha ő adja (utolsó betű pótolandó).

2. Pótlórejtvény.

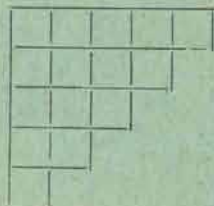
Beküldte: Öry Tibi, IV. el. ot. Arad.

—ör, —gy, —ó, —ép, —lma, —ór, —ll,
—ó, —ő, —gy, —ap, —ra, —áz, —ard, —uma,
—gy, —agy, —dó, —ár, —pe, —ép, —él,
—nek, —ál, —cet, —ád.

Ha ezeket a hiányzó betűket kipótoljátok, Petőfi Sándor egyik gyönyörű, megzenésített versének címét és kezdő sorát kapjátok.

3. Kockarejtvény.

Keresztes Erzsébet rejtvénye, Gyulafehérvár.

1. Tyúk párja.
2. Város neve.
3. Végtag.
4. A jószivíü teszi.
5. R után következik az ábécében.

Megfejtések a február 15.-i számból:

Keresztrejtvény:

Vízszintes: 1. Hollós Mátyás, 45. Vajdahunyad. **Függőleges:** 1. Hunyadi János, 10. Szilágyi E.

Pótló rejtvény: Mátyás király.

Közmondás rejtvény: Meghalt Mátyás király, oda az igazság.

Megfejtések a március 1.-i számból.

Pótlórejtvény: Berlin.

Kockarejtvény: 1. Árpád. 2. Ro(v)ar, Pad. 4. Ár. 5. D.

Képrejtvény: Hétfő.

Magánhangzós rejtvény: Benedek Elek, Ferenczy László Marcella.

Megfejtést küldtek be:

Daday Ádám, VII. el. o. t. Semesnye. Úgyes fiú vagy. Minden rejtvényt megfejtesz és újakat is küldesz be. Dolgozz továbbra is szorgalmasan.

A kiadóhivatal közleményei.

Postán küldött előfizetések:

Csinádi J. Nyáradszereda 200, Bedő S. Segesvár 300 Lei, 1939 jul. 1-ig. Ref. Nőszövetség Nagybánya 200 Lei, 1939. okt. 1-ig. Pályi Kis É. Hosszúfalu 100, Kemény Gy. Brassó 100, Amirás M. Torda 100 Lei, 1940. jan. 1-ig. Essig J. Újvarsánd 200, Lőrinczy F. Szentábrahám 220 Lei, 1940. febr. 1-ig. Székely J. Sepsibodok 240 Lei, 1940. márc. 1-ig. Székely M. Magyarcsapó 167, Jancsó É. 100, Könczey G. Sepsiszentgyörgy 50, Dr. Haas E. Bázias 50, Szentmártoni J. Lőpök 200, özv. Bocz Sománé Szászváros 120, Márton N. Székelyszentmiklós 100 Lei, 1940. apr. 1-ig. Tatar K. Alsódetrethem 100 Lei, 1940. jun. 1-ig. Viski I. Nagyenyed 100, Szócs M. Nagyvárad 100, Pogány Á. Szászváros 100, Bálint F. Ploest 100, Daday Á. Semesnye 100, Pálur I. Piskolt 100, B. Szabó M. Torda 100, Janota E. Torda 100, Veress I. Gerendkeresztúr 50 Lei, 1940. jul. 1-ig. Smeták A. Érabrány 100. Székely Zs. Kovászna 100, Keresztes E. Gyulafehérvár 100 Lei, 1940. szept. 1-ig. Vargha E. Marosvásárhely 100, Mátyus K. Kibéd 100, Abordán L. Mármarossziget 100, Ferencz V. Csíksztmihály 100 Lei, 1940. okt. 1-ig. Csibi S. Torda 167 Lei, 1940. dec. 1-ig. Jeney D. Sárköz 334, Esztegár J. Csákgorbó 200, Péter Gy. Sepsiszentgyörgy 200, Sebestyén L. Zetelaka 200, Unit. el. iskola Rava 200, Dull T. Vhunyad 150, Róm. kath. el. isk. Fogaras 200 Lei, 1941. jan. 1-ig. Mód I. Újvarsánd 200, Király I. Székelyudvarhely 200 Lei, 1941. febr. 1-ig.

Főmunkatársak:

Teleky Dezső, Coltești, u. p. Aiud, jud. Alba, akinek címere küldendő az írásművek és rajzok.

Nagy Kálmán, Cluj. — Kormos Jenő, Chiend.